

OBSAH

ÚVODEM	7
1. ESTETIKA - význam pojmu, předmět a metody	8
1.1 Tři základní významy pojmu estetika	8
1.2 Estetika jako umělecký tvůrčí program	9
1.3 Estetika jako osobní styl	11
1.4 Vztah estetiky a teorie umění	12
1.5 Metody estetiky	13
1.6 Vztah estetiky k jiným vědám	14
2. ESTETIKA STAROVĚKU	16
2.1 Názory ve staré Číně	16
2.2. Stará Indie	16
2.3 Estetika starých Řeků	17
2.3.1 K počátkům estetického myšlení starých Řeků	18
2.3.2 Platón /427-347 př. Kr./	22
2.3.3 Aristotelés /384-322 př. Kr./	24
3. OD ANTIKY KE STŘEDOVĚKU	28
4. STŘEDOVĚKÉ ESTETICKÉ MYŠLENÍ	30
5. RENESANCE	36
6. ESTETIKA BAROKNÍHO OBDOBÍ	41
6.1 Francouzská estetika 16. a počátku 17. století	42
6.2 Francouzská racionalistická estetika 17. století	43
6.3 René Descartés (1595-1650)	45
7. AFEKTOVÁ TEORIE V HUDBĚ	47
7.1 Výklad pojmu a geneze	47
7.2 Afektová teorie a její převádění do praxe v 16. - 18. století	48
7.3 Vrchol a historický přesah afektové teorie	50
7.4 Spory o vztahu hudby a řeči /na základě melodie a harmonie/	51
7.5 Německé hudebně estetické myšlení v 18. století	52
8. ANGLICKÁ VKUSOVÁ EMPIRICKÁ ESTETIKA 17. A 18. STOLETÍ	53
8.1 Předchůdci Bacon a Hobbes	54
8.2 Hlavní představitelé anglické estetiky 18. století	54
8.3 Anglická empirická hudební estetika v 18. století	59
9. FRANCOUZSKÁ ESTETIKA 18. STOLETÍ	60
9.1 Francouzští osvícenci	62

9.2 Encyklopedisté	64
9.3 Jean Jacques Rousseau	67
10. OSVÍCENSKÁ ESTETIKA KONCE 17. STOLETÍ A V 18. STOLETÍ V NĚMECKU	69
10.1 Situace a starší osvícenci	69
10.2 Základ estetiky jako filosofické disciplíny	70
11. NĚMECKÁ KLASICKÁ ESTETIKA Z KONCE 18. A PRVNÍ POLOVINY 19. STOLETÍ	74
11.1 Úvod a přechod klasicismu k romantismu	74
11.2 Kant	77
11.3 Německá klasická estetika po Kantovi	79
11.3.1 Johann Gottfried Herder /1744-1803/	79
11.3.2 Friedrich Schiller a Johann Wolfgang Goethe	82
11.3.3 „Romantikové“ v německé filosofii a estetice	86
11.3.4 Hegel	89
12. ESTETIKA VRCHOLNÉHO ROMANTISMU	93
12.1 Německo	93
12.2 Anglie v estetickém romantismu	97
12.3 Francouzští romantikové	100
12.4 Romantismus v estetice mimo hlavní země Evropy	103
13. FORMALISMUS V ESTETICE A FORMALISTÉ 19. STOLETÍ	105
13.1 Herbart	107
13.2 Herbartovi pokračovatelé	108
13.3 Hostinský	111
14. ESTETIKA V DOBĚ VZRŮSTU VĚDY A TECHNIKY	116
14.1 Krize spekulativní německé a francouzské estetiky v 2. pol. 19. stol.	116
14.2 Hlavní směry vývoje estetiky od 2. poloviny 19. století	117
15. PŘÍRODOVĚDNÉ SMĚRY V ESTETICE NA POMEZÍ 19. A 20. STOLETÍ	119
15.1 Biologická línie	119
15.2 Nietzsche	121
15.3 Freudův psychoanalytický pansexualismus a estetika	124
15.4 K biologickým koncepcím geniality	126
16. SOCIOLOGICKÁ LÍNIE VE FRANCOUZSKÉ ESTETICE 19. STOLETÍ	128
16.1 Společnost, estetik a umělec	128

16.2 Taine	130
16.3 Hennequin	133
16.4 Guyau	135
16.5 Moralizující „estetika“ Tolstého	136
17. PSYCHOLOGIE V ESTETICE 19. A ZAČÁTKU 20. STOLETÍ	137
17.1 Fechnerova psychologicko estetická škola	138
17.2 Wundt	140
17.3 Výběr z ostatních estetiků psychologické linie	141
17.4 Otakar Zich	144
18. MARXISTICKO MATERIALISTICKÁ LÍNIE ESTETIKY	147
18.1 Bělinskij	148
18.2 Černyševskij	149
18.3 Dobroljubov	149
18.4 Význam názorů Marxe a Engelse pro estetiku	150
18.5 Následovníci	152
18.6 Leninův vstup do oblasti marxistické estetiky	153
19. SMĚRY 20. STOLETÍ	155
19.1 Novotomismus	156
19.2 Intuitivismus a teorie vcítění	158
19.3 Pragmatismus v estetice	160
19.4 Fenomenologická estetika	161
19.5 Filosofie existencialismu v estetice	163
19.6 Postavení sémantiky a sémiotiky v estetice /a v teorii umění/	166
19.6.1 Hudební sémiotika	167
19.6.2 Hudební teorie, analýza a významovost v hudbě	168
19.7 Estetický strukturalismus	172
19.8 Teorie znaků a symbolů v hudbě	173
20. HUDEBNÍ ESTETIKA OD SKLONKU 19. STOLETÍ	174
20.1 Estetická působivost a estetické osvojování světa pohledem praxe ve společnosti	175
20.2 Výrazová estetika	176
20.3 Hudební hermeneutika	177
20.4 Hudební estetika a její situace v současnosti	178
ZÁVĚR	182
POZNÁMKY	183
Výběr z české a slovenské literatury z estetiky k doplňkovému studiu	186